

Pitirim Sorokin

Rodil se je v Rusiji, živel in umrl pa je v ZDA (1968). Sorokin je imel zelo bogato življenje: Študiral je inkriminologijo. V revoluciji se je uveljavil in zato je bil preganjan. Ko je pribežal v ZDA se je tam uveljavil s svojim enciklopedičnim znanjem družboslovja. Napisal je prvo knjigo o družbeni gibljivosti (to smer je sam ustanovil). Napisal je tudi zelo pomembna dela, kot so: *Sodobne sociološke teorije*, *Ruralno življenje* (sociologija podeželja), *Mode in napake ameriške sociologije* (ameriški sociologiji očita kvantofrenijo), *Kriza naše dobe*.

Že v "Družbeni gibljivosti" (1927) zagovarja idejo, da se nič ni spremenilo. Sociologi in moderni idealisti trdijo, da se moderne družbe razlikujejo od tradicionalnih glede na gibljivost. Za primer jemlje izvor ameriških predsednikov in rimskih cesarjev - **spremenilo se ni nič**. Razmerje med ljudmi iz nižjih in ljudmi iz višjih slojev je zelo podobno. Že tukaj se kaže osnovna ideja, da družbenega napredka ni. To idejo je dosti bolj razdelal v knjigi "Družbena in kulturna dinamika" (najpomembnejša knjiga 1937-1941) v štirih zvezkih. Tukaj na podlagi določene tipologije proučuje zgodovino na vseh možnih področjih (umetnost, pravo,...). To si je lahko privoščil glede na svoje enciklopedično znanje (na tem področju mu nihče ni bil kos), čeprav je njegovo znanje omejeno le na Evropo in S Ameriko. Delno pa je raziskoval tudi Azijo in ostale dele sveta. To si je lahko privoščil zaradi ruskih aristokratov, ki so bili pregnani po celem svetu; zbrali so se na Sorokinovo pobudo in zanj zbirali podatke.

Sorokin je izhajal iz domneve, da obstajata dva tipa resnice (glede doseganja resnice in pojma resnice same):

- IDEATSKI TIP
- SENZATSKI TIP

Senzatska resnica je tista, ki jo dojamemo s čutili. Osnovna pot k tej resnici je ZNANOST. Ideatski tip resnice pa je tisti, ki ga dobimo nadčutno (npr. z razodetjem). Osnovna oblika uresničevanja le-tega je RELIGIJA. Ta dva tipa resničnosti sta hkrati podlaga za oblikovanje družbenega in političnega sistema. Na tej točki pa nastopi problem! Niti eden niti drugi tip ne zadovolji vseh človekovih potreb. Tipi družb so nepopolni. Skozi čas postanejo te hibe vedno izrazitejše in pride do propada oziroma sesutja sistemov. Razlogi za to pa so v sistemu samem. Gre za dejstvo, da s stališča pričakovanj človeka ti sistemi niso več zadostni. Iz tega razloga ima zgodovina obliko nihanja.

Če pride do povezave obeh se oblikuje idealizem kot skladna kombinacija obeh.

Nobeden od odgovorov ni večer (ne v znanosti ne v religiji) in zato prihaja do izmenjave obeh sistemov. To je zelo vprašljivo ampak je kljub temu Sorokin sistematično podal poteze raznih področij družbenega življenja.

	SENZITIZEM	IDEATIZEM
<i>tip osebnosti</i>	HEDONIZEM kopiči gmotne dobrine	ASKEZA odpoveduje se materialnemu svetu
<i>umetnost</i>	šokira čutila; umetnine se hitro spreminjajo in večajo obseg kolosalizem	nadčutna narava stvarnosti; ne šokira, je nestilizirana in enostavna
<i>politika</i>	organizacija prevlada organizatorjev in manipulatorjev	teokracija vlada se v božjem imenu
<i>družbena razmerja</i>	<u>1. faza</u> kontraktualizem bistvo je v pogodbah (malo dati in veliko dobiti) <u>2. faza</u> politična prisila-diktatura pogodbe izginejo - za kohe zijo je nujno nasilje	familizem bistvo v družini (dobro kot lastnost, intimnost,...)
<i>pravo</i>	bestialnost	ni bistvenih razlik, je le bolj humano

Zakaj je Sorokin povezal znanstvenike?

Sorokin upošteva zgodovinsko le zahod. Grčija je idealizem. V 5. stoletju pred našim štetjem vlada idealizem. V Rimu je od 4. stoletja pred našim štetjem do 4. stoletja našega štetja prevladoval senzativizem. Evropa med 4. in 6. stoletjem gre za skladje oz. idealizem. Srednji vek je ideacionističen. Med 12. in 14. stoletjem (gotika) vlada idealizem. Od 14. stoletja do danes pa senzativizem.

"Za današnjo dobo je značilen razpad senzativizma" - s to trditvijo je Sorokin šokiral ZDA, ker je tam vladal Weber.

Kako naj bi prišlo do razpada senzativizma?

- moralna in estetska anarhija (ne ve se več kaj je lepo in kaj grdo,...)
- medsebojne manipulacije
- iz družbe izginejo soglasje in moralne vrednote
- ideja svobode je degradirana v puhla gesla, ki služijo manipuliranju množic
- padeta kvaliteta in standard

- dvigne se socialna patologija
- v političnem sistemu prevladuje apatija (skrajni egoizem in beg v zasebnost)